

"...

I- İPTAL ve YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMLERİNİN GEREKÇESİ

Dava dilekçesindeki iptal ve yürürlüğün durdurulması isteminin gerekçesi şöyledir:

"1. İptal Sebepleri: Kısa adı "İşsizlik Sigortası Kanunu", parantez içindeki kısmı ile beraber "tam adı":

İşsizlik Sigortası Kanunu (Sosyal Sigortalar Kanunu, Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu, Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu, Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar sosyal Sigortalar Kanunu ile İş Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanunlara Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesi, İşsizlik Sigortası Kurulması, Çalışanların Tasarrufa Teşvik edilmesi ve Bu Tasarrufların Değerlendirilmesine Dair Kanunun İki Maddesinin Yürürlükten Kaldırılması İle Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun) olan 4447 sayılı Kanun, 08.09.1999 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Görüldüğü gibi Kanun'un adı bile kusurludur; kanun tekniğinden yoksundur. Bu münasebetle 4447 sayılı Kanun'un parantez içindeki uzun adının iptali gerekir.

Bilindiği gibi, bir yasanın adı, amacı açıklamaya ve yapılan düzenlemeyi en kısa biçimde anlatmaya yönelik olur. Bu, yalnız bir "şekil" koşulu değil, aynı zamanda yasanın nasıl yapılacağını da anlatan bir tanımlamadır. Yasanın başlığının yalın ve anlaşılır olabilmesi için, yapılan düzenlemenin de aynı özellikleri taşıması gerekir.

Oysa, 4447 sayılı Yasa, bir yasa değil, bir "bohça"dır. İçine, sosyal güvenlikle ilgili her konunun doldurulduğu bir bohçadan da, ancak böyle bir sonuç beklenebilir.

Öncelikle 4447 sayılı Kanun, yasa tekniği açısından incelendiğinde, bu kadar önemli ve toplumun neredeyse bütün kesimlerine uygulanan bir kanunun pek çok kanunu değiştiren, karmaşık ve anlaşılması zor yapısı bulunduğu görülmektedir.

Kanunun aceleyle çıkarıldığı, gerekli kontrol ve düzeltmelerin yapılmadığı 8., 15., 23. ve 63. maddelerde bir kanun için en basit, ancak önemli kavramlar olan "fıkra", "bent", "paragraf sözcüklerinin birbirlerine karıştırılmasından kolayca anlaşılmaktadır.

Yine, 4447 sayılı Kanunun 6. maddesinde 506 sayılı Kanunun 60. maddesinde değişikliğe gidilmiş ve ilk defa 1949 yılında kurulmuş olan, 1964 yılında Sosyal Sigortalar Kanunu içine yerleşen yaşlılık sigortası için, "Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra ilk defa sigortalı olarak çalışmaya başlayanların" ifadesi kullanılmıştır. Bu özensiz ifadede çıkacak anlamı bulmak örneğin bu yasada kastedilenin hangi yasa olduğunu anlamak gereksiz bir ek çabayı gerektirmektedir. Aynı durum, 36. ve 37. maddelerle getirilen hükümler için de geçerlidir.

Gerçekten 4447 sayılı Kanun, tam 7 (yedi) kanunda değişiklik yapmış, temel konusu olan "İşsizlik Sigortası"na ancak 46. maddede sıra gelmiş ve bu temel konuya sadece 10 (on) madde ayırabilmiş, sonra yine çeşitli kanunlara yönelmiştir.

4447 sayılı Kanun, İşsizlik Sigortasını düzenleyen bu 10 maddelik kısmı dışında bütünüyle, özellikle de aşağıdaki maddeler bakımından Anayasa'ya aykırı olup iptal edilmelidir.

Şöyle ki:

1) Kanun'un 3. maddesi Anayasa'ya aykırıdır. Anılan (3.) madde aynen şöyledir:

MADDE 3- 506 sayılı Kanun'un 32 nci maddesinin (B) bendine aşağıdaki alt bent ile maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

"Protez, araç ve gereç bedellerinin %20'sini sigortalı öder. Ancak ilgiliden alınacak katkı miktarı, ödeme tarihindeki 25/8/1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanununun 33 üncü maddesine göre sanayi kesiminde çalışan onaltı yaşından büyük işçiler için uygulanan aylık asgari ücretin bir buçuk katından fazla olamaz.

Sigortalıların, bu maddenin (A), (B) ve (D) bentlerinde yazılı yardımlardan yararlanabilmeleri için 60 günü hastalığın anlaşıldığı tarihten önceki altı ay içinde olmak üzere toplam olarak 120 gün hastalık sigortası primi ödemiş olmaları şarttır."

4447 sayılı Kanun'un 3. maddesiyle getirilen yeni hükümlere göre:

"- Protez, araç ve gereçlerinin %20'sini kural olarak sigortalı ödeyecektir.

- Sigortalıların, 506 sayılı Kanun'un (A), (B) ve (D) bentlerinde yazılı yardımlardan yararlanabilmeleri için, 60 günü hastalığın anlaşıldığı tarihten önceki altı ay içinde olmak üzere toplam olarak 120 gün hastalık sigortası primi ödemiş olmaları şarttır."

Bu yeni düzenleme, Anayasa'nın;

- 2. maddesinde ifadesini bulan "Sosyal Devlet" ilkesine,
- 5. maddesinde Devletin temel amaç ve görevlerini belirten temel prensiplere,
- 56. maddesinin 1. ve 3. fıkralarına,
- 60. maddesine, açıkça aykırıdır.

Bilindiği gibi "Sosyal devlet, genellikle, vatandaşlarının sosyal durumlarıyla, refahlarıyla ilgilenen, onlara asgari bir yaşama düzeyi sağlamayı ödev bilen devlet diye tanımlanır" (Prof.Dr. Mümtaz Soysal, 100 Soruda Anayasa'nın Anlamı, Gerçek Yayınevi, 4. baskı, Ankara, 1988, sayfa: 229)

Sosyal Devlet, sosyalist Devlet olmadığı gibi sadaka dağıtan bir Devlet de değildir.

"Sosyal Devlet, vatandaşlarının gururunu zedelemekten onlar için insanca yaşama ortamı hazırlamayı kendisi için görev bilen Devlet" demektir.

Başka bir deyişle, Sosyal Devlet ilkesi, güçsüzleri güçlüler karşısında koruyarak, gerçek eşitliği yani sosyal adaleti ve toplumsal dengeyi sağlamakla yükümlü Devlet demektir. Çağdaş

Devlet anlayışı, Sosyal Hukuk Devletinin tüm kuruluşlarıyla Anayasanın özüne ve ruhuna uygun biçimde kurulmasını gerekli kılan Hukuk Devletinin amaç edindiği kişinin korunması, toplumda sosyal güvenliğin ve sosyal adaletin sağlanması yoluyla gerçekleşeceği sonucunu ortaya koymaktadır.

Bu anlayış içinde Sosyal Güvenlik, herhangi bir meslek veya sosyal risk yüzünden geliri veya kazancı azalmış kişilerin başkalarının yardımına gerek kalmaksızın yaşama ve geçinme ihtiyaçlarını karşılayan bir sistemler bütünüdür.

Modern dünyada sosyal güvenlik kavramı kişi için vazgeçilmez bir hak, devlet için ise bir ödev haline gelmiştir. Sosyal güvenliğin hedefi nüfusun tamamını çalışma hayatının değişen olaylarına karşı, özellikle çalışma güçlerinin kaybolması sonucunu doğuran fizyolojik gerçeklere karşı korumayı gerçekleştirmektir. Bunlardan:

Birincisi tehlike ortaklığıdır. Yani aynı tehlikelere açık kişilerin bir arada toplanmış olmasıdır. İkincisi ise tehlike ortaklığı içerisinde bağımsız talep hakkının kullanılması ile rizikonun denkleştirilmesidir. Sosyal sigortalarda bu nedenlerle özel sigorta sisteminin dayandığı esaslar uygulanmaz. Çünkü sosyal sigortalar bütünlük yapısı içinde ölçülebilen zararların örgütlenmiş çoğunluğa bölünmesini anlatır.

Yukarıda belirtilen bu temel yaklaşımlar çerçevesinde Türk Sosyal Güvenlik sistemi başlangıçtan bu yana sosyal amacı ön plâna alarak yasallaşmış ve uygulanmıştır. Sistem içinde zorunluluk esası temel alınmış ve ayrıca dört temel ayak üstüne oturtulmuştur.

Bunlardan birisi "katkı ilkesi"dir. Katkı ilkesi işverenlerin, gerektiğinde dolaylı da olsa Devletin sosyal sigorta programlarını finanse etmesidir. Bu temel ilkenin bir yönü yani işveren katkısı ülkemizde yasal olarak düzenlenmiş ve oransal olarak belirlenmiş olmasına karşın Devlet yardımı konusunda açık bir hüküm bulunmamaktadır. Ancak Yasalarda "gerekli hallerde Bütçe katkısı sağlanacağına" dair hükümler yer almıştır. Bu da Anayasa'nın 60 ncı maddesinde yer alan sosyal güvenliğin Devlet teminatı altında olmasından kaynaklanmaktadır.

İkincisi "kendi kendine yardım ilkesi"dir. Kendi kendine yardım ilkesi, sigortalının prim hissesini kendi kazancından ödemesidir. Sosyal Sigorta Kanunlarımızda bu ilke bütün yönleri ile yasal olarak düzenlenmiş olup uygulanmaktadır.

Üçüncüsü "sigortacılık ilkesi"dir. Sigortacılık ilkesi sosyal sigorta tekniğinden yararlanacak sigortalılar arasında riziko eşitliğinin sağlanmasıdır.

Dördüncüsü ise "denge ilkesi"dir. Denge ilkesi sosyal sigorta primlerinin çalışanların gelirlerine göre hesaplanmasını ifade eder.

Kısaca, 4447 sayılı Kanunla sigortalılar ve sigorta hizmetlerinden yararlananlara; çalışanlara, emeklilere, malûllere ve hâk sahiplerine sağlık, protez, araç ve gereçleri için bedellerinin %20'si oranında katkı payı ödemesi; sigortalıların sağlık yardımlarından yararlanabilmeleri için de yıl içinde 60 günlük staj süresi ve 120 günlük prim ödeme süresi getirilmiştir.

Yani, çalışan ve emeğini toplumun hizmetine sunan kişi, eğer önceden belirli bir süre prim ödemesinde bulunmamış ise, sağlık yardımlarından yararlanamayacaktır. Üstelik bu, işe ilk başlama ile ilgili bir düzenleme de değildir. Keyfi işten çıkarmaların hala yasal bir

düzenlemeye kavuşturulmadığı, sigorta primlerinin zamanında ve tam olarak yatırılmasının sağlanamadığı bir ülkede, çalışanların bile bu durumda hakkettiği sağlık yardımını alması olanaksız hale gelecektir.

Sağlığa ilişkin bu sınırlamaları Anayasa'nın 65. maddesindeki "sosyal ve ekonomik hakların sınırı" mazeretine sığdırma olanağı da yoktur.

Çünkü, Anayasa Mahkemesi'nin de dediği gibi "Devlet ekonomik ve sosyal alandaki görevini yerine getirirken uygulayacağı sınırlamalarda 'yasama hakkı'nı ortadan kaldıran düzenlemeler yapamaz (An.Mah. T.17.1.1991, K.1991/2, E.1990/27, AMKD. Sayı: 27, C.1, s. 139)

Zira, yine Anayasa Mahkemesi'nin dediği gibi "kişilerin kutsal olan canının ve sağlığının korunması daha önemli bir görev olarak devlete verilmiş"itr. (An.Mah.T.2.5.1991, K.1991/11, E.1990/28; AMKD, Sayı: 27, C.1., s. 353) Çünkü, "yaşama hakkı", yani "sağlık", "ekonomik" değil, "temel hak"tır.

2) 4447 sayılı Kanun'un 4. maddesi Anayasa'ya aykırıdır; iptali gerekir.

4447 sayılı Kanun'un 4. maddesi aynen şöyledir:

MADDE 4- 506 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin (B) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

"B) Yukarıda sözü edilen kimselerin ayakta yapılan tedavilerinde verilen ilaçlar ile (A/a) bendi uyarınca sağlanan protez, araç ve gereç bedellerinin %10'u kendilerince ödenir. Ancak protez, araç ve gereç bedelleri için alınacak katkı payı ödeme tarihindeki 25/8/1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanununun 33 üncü maddesine göre sanayi kesiminde çalışan onaltı yaşından büyük işçiler için uygulanan aylık asgari ücret tutarını geçemez."

Bu (4.) madde de, yukarıda, 3. madde için belirtilen sebeplerden dolayı Anayasa'ya aykırı olup iptal edilmelidir.

4447 sayılı Kanun'un, 3., 4., 15. ve daha bir kısım maddeleriyle sağlık hizmetlerini kısıtlamasının gerekçesi, sosyal güvenlik kurumlarının mali sıkıntılarıdır.

Sosyal güvenlik kurumlarının programlarını gerçekleştiremediği bir gerçektir; ancak bu başarısızlık, büyük ölçüde kurum dışı nedenlerden kaynaklanmıştır. Kurumların idari ve mali özerkliğe sahip olmamaları, onları siyasi otoritenin uzun vadeli sosyal koruma stratejilerinden uzak, kısa vadeli çıkarlara dayalı kararlarına uymak durumunda bırakmıştır.

Sosyal sigorta kuruluşları, bir yandan Devlet yerine toplumun sosyal korunma gereksiniminin artan yükünü üstlenmiş, diğer yandan emeklilik yaşının düzenlenmesinde olduğu gibi işgücü piyasasının da bir aracı olarak kullanılmıştır. Özellikle enflasyon ve siyasi müdahaleler sosyal güvenlik sistemlerinin finansal temellerini sarsmıştır. Devletin temel niteliklerinden olan sosyal devlet ilkesini gerçekleştirmenin temel aracı ve yöntemi olan sosyal güvenlik hakkını sağlamakla yükümlü bu kurumların geliştirilmesi ve güçlendirilmesi, devletin yükümlülüğü altındayken, Anayasal görevlerle donatılmış kurumların mali yapılarını zayıflatan tutarsız politikalar süreklilik kazanmıştır.

Ancak, bu durum, sosyal güvenlik kapsamında olanların haklarının kısıtlanmasını gerektirmez. Çünkü, "sosyal sigorta kuruluşlarının güçlü mali yapıda tutulmasından sorumlu olan devlet'tir (1990/28). Anayasa Mahkemesi, daha önceki kararlarında, "siyasal iktidarların, sosyal sigorta kuruluşlarının yönetiminde, sosyal sigortacılığın teknik gereklerine uyarak hareket etmek zorunda olduklarını" belirtmiş ve "kuruluşların aktüeryal dengesini bozacak davranışlardan ve düzenlemelerden kaçınması" için uyarılmış ve "tersi durumda kuruluşların mali gereksinimlerinin, aktüeryal dengeyi bozan yasaları çıkaran devletçe karşılanması gerektiğini"de belirtmiştir.

Sosyal sigorta kurumlarını, bugünkü mali yapıya getirenler, sosyal güvenlik kapsamında olanlar değil, sosyal güvenlik kurumlarını yönetenler, kaynaklarını iyi değerlendirmeyenlerdir. Bu durumda, sosyal güvenlikle yararlananların, sağlık yardımlarının azaltılması, Anayasa'ya aykırıdır.

3) 4447 sayılı Kanun'un 5. maddesi Anayasa'ya aykırıdır; iptal edilmelidir:

Anılan madde ile 506 sayılı Kanun'un 55. maddesi değiştirilmiştir. Bu değişiklik ile malütlük aylığının hesaplanması yeni esaslara bağlanmıştır. Yeni düzenlemeye göre malûller, eskiye nispetle daha düşük maaş alacaklardır.

Söz konusu 5. madde aynen şöyledir:

MADDE 5- 506 sayılı Kanun'un 55 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

"Malütlük aylığının hesaplanması

Madde 55- Malütlük aylığı bağlanmasına hak kazanan sigortalıya bu Kanunun 61 inci maddesine göre bulunacak ortalama yıllık kazancının %60'ının 1/12'si oranında malütlük aylığı bağlanır. Sigortalı başka birinin bakımına muhtaç durumda ise bu oran %70'e çıkarılır. Buna göre hesaplanan malütlük aylığı 61 inci maddenin son fıkrası hükümlerine göre arttırılır."

Oysa söz konusu (55.) maddenin değişmeden önceki hükmüne göre:

"Malütlük aylığı bağlanmasına hak kazanan sigortalıya, bu Kanun'a göre tespit edilen göstergesinin katsayı ile çarpımının %70'i oranında malütlük aylığı bağlanır. Sigortalı, başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda ise, bu oran %80'e çıkarılır."

Görüldüğü gibi 4447 sayılı Kanun'un 5. maddesiyle, hukukun temel prensiplerinden olan "kazanılmış haklara saygı ilkesi" bertaraf edilmiş, böylece Anayasa'nın 2. maddesinde ifadesini bulan ve değiştirilmesi teklif dahi edilemeyen "Hukuk Devleti ilkesi" ihlal edilmiş bulunmaktadır.

4447 sayılı Kanun'un 5. maddesi, diğer sebeplerin yanısıra bu sebeplerle: "kazanılmış haklara saygı" ve "Hukuk Devleti" ilkelerine aykırı olduğu gerekçeleriyle de iptal edilmelidir.

4) 4447 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesi Anayasa'ya aykırıdır, iptal edilmelidir. Madde aynen şöyledir:

MADDE 6- 506 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (A) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

A) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra ilk defa sigortalı olarak çalışmaya başlayanların yaşlılık aylığından yararlanabilmesi için;

a) Kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmuş olması ve en az 7000 gün veya

b) Kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmuş olması, 25 yıldan beri sigortalı bulunması ve en az 4500 gün,

Malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmaları şarttır.

4447 sayılı Kanun'un 6. maddesiyle 506 sayılı Kanun'un 60. maddesinin (A) bendinin (a) ve (b) alt bentlerine getirilen

"Kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmuş olması" hükmü,

- Hukukun temel prensiplerinden olan hakkaniyet kuralına,

- Sosyal güvenlik kavramının amacına;

- Anayasa'nın 2. maddesinde ifadesini bulan "Sosyal Hukuk Devleti" ilkesine, yine;

-Anayasa'nın 10. maddesindeki eşitlik kuralına;

aykırıdır.

Şöyle ki;

Yeni düzenleme yaşlılık aylığı için iki şartı birlikte aramaktadır. Bu iki şarttan biri (kadınlar için 58, erkekler için 60) yaş şartı, diğeri ise 7000 gün veya 25 yıldan beri sigortalı bulunma ve en az 4500 gün prim ödemiş olma şartıdır.

Burada hem Sosyal Sigortalar Kurumu'na katkı bakımından, hem de nimet/külfet dengesi açısından asıl olan prim ödeme süresidir.

Keyfi işçi çıkartmalarının yoğun olarak uygulandığı ülkemizde, "25 yıldan beri sigortalı bulunma ve en az 4500 gün" prim ödeme şartı bile sosyal hukuk devleti ilkesine aykırıdır. Bu aykırılığa bir de "kadınlar için 58, erkekler için 60 yaş" şartının eklenmesi, 6. maddeyi bütünüyle ve açıkça hukuka aykırı hale getirmektedir. Şöyle ki;

Bilindiği gibi mevzuatımıza göre 15 yaşını bitiren kimselerin branşları ile (çıraklık, ebelik, hemşirelik... gibi) ilgili alanlarda çalışmaya başlamaları mümkündür. Bu durumda 15 yaşında işe başlayan -diyelim- bir erkek 60 yaşında emekli oluncaya kadar tam 45 yıl çalışmış, 16425 gün prim ödemiş olacaktır. Halbuki bir başkasının emekliliğe hak kazanabilmesi için 7000 gün (ki 19 yıl 65 gün) prim ödemesi yeterli olacaktır.

Böyle bir uygulamanın ise hem hukukun temel prensiplerine, hem de Anayasamıza (2. ve 10. maddelere) aykırı olacağı gayet açıktır.

5) 4447 sayılı Kanun'un, 6'ncı maddesi Anayasanın ruhuna, Türkiye'nin gerçeklerine, Sosyal Hukuk Devleti ilkesine aykırıdır: İptal edilmelidir.

6) 4447 sayılı Kanun'un 7. maddesi de Anayasa'ya aykırıdır.

Anılan madde ile 506 sayılı Kanun'un 61. maddesi değiştirilmiş; yaşlılık aylığının hesaplanması, 1978 yılından beri uygulanmakta olan katsayı esasına dayalı gösterge sistemi terk edilerek, sigortalıların aleyhine olmak üzere yepyeni bir sistem benimsenmiştir.

4447 sayılı Kanun'un 7. maddesi şöyledir:

MADDE 7- 506 sayılı Kanun'un 61'inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Yaşlılık aylığının hesaplanması

MADDE 61- Yaşlılık aylığına hak kazanan sigortalıların aylığı aşağıdaki hükümlere göre belirlenecek ortalama yıllık kazancı ile aylık bağlama oranının çarpımının 1/12'si alınarak hesaplanır.

Sigortalının her takvim yılına ait prime esas kazancı, kazancın ait olduğu takvim yılından itibaren aylık talep tarihine kadar geçen takvim yılları için, her yılın Aralık ayına göre Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki artış oranı ve gayri safi yurt içi hasıla sabit fiyatlarla gelişme hızı kadar ayrı ayrı artırılarak bulunan yıllık kazançlar toplamının, toplam prim ödeme gün sayısına bölünmesi suretiyle bulunacak ortalama günlük kazancın 360 katı, aylığın hesaplanmasına esas ortalama yıllık kazancı oluşturur.

Aylık bağlama oranı, sigortalının toplam prim ödeme gün sayısının ilk 3600 gününün her 360 günü için %3.5, sonrası 5400 günün her 360 günü için %2 ve daha sonraki her 360 gün için %1.5 oranlarının toplamıdır.

60'ıncı maddenin B, C ve D bentlerine göre aylığa hak kazananların aylık bağlama oranı %60'dan az olamaz.

Hesaplanan yaşlılık aylığı, aylık bağlanması için yazılı başvurunun yapıldığı yılın Ocak ayı ile aylığın başlangıç tarihi arasında geçen her ay için Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki aylık artış oranları kadar artırılarak bağlanır."

Hemen fark edileceği gibi yeni düzenleme birçok bakımdan Anayasa'ya aykırıdır. Ancak anlatımda kolaylık sağlamak için 7. maddeyle ilgili Anayasa'ya aykırılıkları iki noktada toplamak mümkündür.

a) Ortalama Yıllık Kazancın Hesaplanması Anayasa'ya Aykırıdır:

Eski düzenlemede sigortalının kazancının son beş yılı veya yüksek kazançlılar için son on yıl esas alındığı için, çalışanların son yıllarında ödemeleri daha dikkatle kontrol ederek, haklarını bir ölçüde de olsa korumaları mümkün olabilirken, şimdi bu olanak ortadan kalkmıştır.

Bilindiği gibi Türkiye, yüksek enflasyonla yaşayan bir ülkedir. Emekli aylıklarının hesaplanmasında son yılların esas alınmasının nedeni de maaşları bir ölçüde de olsa enflasyon karşısında koruyabilmektir.

Enflasyon, çalışanların değil, ülkeyi yönetenlerin suçudur. Bu nedenle çalışanlar cezalandırılmaz. Çünkü yine Anayasa Mahkemesi'ne göre sosyal hukuk devleti, "çalışmasına karşın karşılığını yeterince alamayan ve mutlu bir yaşantıya kavuşamayan kişilere yardımcı olmakla" yükümlüdür.

"Bireyin refah ve huzurunu sağlayıp güvenceye almakla yükümlü"dür. "Yurttaşların sosyal durumu ile ilgilenip onlara asgari yaşam düzeyi sağlamakla yükümlüdür.

Bu nedenle düzenleme, Anayasa'nın 2., 5., 60. ve 61. maddelerine aykırıdır.

b) Aylık Bağlama Oranları Anayasa'ya Aykırıdır:

Yeni düzenleme ile emeklilerin aylıklarında büyük düşüşler olacaktır. Çünkü önceki düzenlemede normal gösterge için %60, üst gösterge için %50'den başlayan aylık oranları yeni düzenleme ile büyük ölçüde aşağıya indirilmiştir. Şöyle ki;

Prim Ödeme Gün Sayısı	Eski	Yeni
3600	%54	%35
5000	%60	%41
7400	%70	%55
9000	%77	%65

Bu son iki konuyla ilintili olarak sigortalı birikişinin en az aylık bağlama oranı tespit edildiğinde, ortaya şöyle bir sonuç çıkmaktadır:

Eski: En düşük gösterge x katsayısı x %70 + Sosyal yardım zammı

$$9475 \times 12000 \times \%70 = 79.590.000 + 4.690.000 = 84.280.000.TL$$

Yeni: Prime esas kazancın tabanı x % 35

$$120.000.000 \times \% 35 = 42.000.000.TL$$

Görüldüğü üzere ortaya çıkan rakam yarı yarıya düşüktür ve mevcut asgari ücretin bile altında kalmaktadır. Asgari ücretin bilimsel olarak tek bir kişinin gerekli ihtiyaçlarını karşılamak üzere kabul edildiği düşünüldüğünde, bu rakamın sigortalıya asgari bir yaşam sağlayamayacağı açıktır.

Bu açıdan düzenleme, sosyal hukuk devletinin Anayasa Mahkemesi tarafından yapılmış tanımları olan;

"Çalışmasına karşın karşılığını yeterince alamayan ve mutlu bir yaşantıya kavuşamayan kişilere yardımcı devlet" olmaya,

"Yurttaşların sosyal durumu ile ilgilenip onlara asgari yaşam düzeyi sağlayan devlet" olmaya,

"Kişinin devredilmez, vazgeçilmez temel haklarından olan ve birbiriyle sıkı bağlantısı bulunan yaşama hakkı ile maddî ve manevî varlığını ve geliştirme hakkına karşı olan her türlü engelin ortadan kaldırılmasında kendini görevli say"maya,

"Emek ve sermaye ilişkilerini dengeli olarak düzenleyen bir başka deyişle işçi ile işveren arasındaki ekonomik ve sosyal denge kurarak sermayenin emeği, emeğin sermayeyi sömürmesini önleyecek önlemleri alan devlet" olmaya.

"Çalışanların insanca yaşaması, çalışma yaşamının kararlılık içinde gelişmesi için sosyal, ekonomik ve mali önlemleri alarak çalışanları koruyan devlet" olmaya aykırıdır.

Öte yandan, 4447 sayılı Kanun'un 62. maddesi ile, 506 sayılı Kanun'un 97., Ek 20., Ek 21, Ek 22, Ek 34 ve Ek 35. maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Sigortalıların lehine olan bu maddelerin yürürlükten kaldırılması işçi emeklilerinin aylıklarını daha da düşürecektir.

7) 4447 sayılı Kanun'un 8. maddesi Anayasa'ya aykırıdır.

MADDE 8- 506 sayılı Kanun'un 63 üncü maddesinin (B) fıkrasının birinci bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiştir.

"Bu Kanuna göre yaşlılık aylığı almakta iken serbest avukat veya noter olarak çalışmalarını sürdürenlerin, sosyal yardım zammı dahil, almakta oldukları aylıklarından %15 oranında sosyal güvenlik destek primi kesilir."

Bu maddeye göre, Sosyal Sigortalar Kurumu'ndan emekli olan bir kimse serbest avukat veya noter olarak çalışmak ister ise, Sosyal Sigortalar Kurumu için her ay

- emekli maaşı ile

- sosyal yardım zammı,

toplamı üzerinden %15 nispetinde sosyal güvenlik destek primi ödeyecektir, daha doğrusu bu kimsenin, sosyal yardım zammı dahil, emekli maaşının %15'i, "sosyal güvenlik destekleme primi" adı altında, stopaj usulüyle, kaynakta kesilecektir.

Aslında bu kesinti düpedüz bir haraçtır, Anayasa'nın 2. maddesinde ifadesini bulan,

- Hukuk Devleti ile

- Sosyal devlet ilkelerine,

Anayasa'nın 10. maddesindeki;

-eşitlik kuralına, yine Anayasa'nın 73. maddesinin 2. fıkrasında öngörülen;

- vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı esasına,
açıkça aykırıdır.

4447 sayılı Kanun'un 8. maddesi "sosyal güvenlik destekleme primi" ile kazanılmış hakları zedelemekte, Sosyal Devlet anlayışına ters düşmekte, vergiye tabi olmayan sosyal yardım zammı ile vergisi çok daha önceden ödenmiş olan emekli aylığı üzerinden %15 nispetinde yeni bir vergi (parafiskalite) almaktadır. Üstelik memur emeklilerinden böyle bir kesinti yapılmamakta, bu da Anayasa'nın 10. maddesine aykırı düşmektedir.

8) 4447 sayılı Kanun'un 9. maddesi Anayasa'ya aykırıdır.

MADDE 9- 506 sayılı Kanun'un 67 nci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (c) alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (d) alt bendi ile (B), (D) ve (E) bentleri yürürlükten kaldırılmış ve (C) bendi (B) bendi olarak değiştirilmiştir.

"c) Toplam olarak 1800 gün veya en az beş yıldan beri sigortalı bulunup, sigortalılık süresinin her yılı için ortalama olarak 180 gün malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olan sigortalının, bu Kanunun 61 inci maddesine göre bulunacak ortalama yıllık kazancının %60'ının 1/12'si olarak hesaplanan aylığı, hak sahiplerine bağlanacak aylığın hesabında esas tutulur, bu oran sigortalının 8100 ilâ 9000 gün arasında primi ödenen her 360 gün için 2, 9000 günden sonra ödenen her 360 gün için de 1.5 artırılır. Bu şekilde hesaplanan ölüm aylığı 61 inci maddenin son fıkrası hükümlerine göre artırılır."

Bu (9.) maddenin de temel esprisi tıpkı 5. ve 7. maddeler gibi "çok prim, az aylık" esasına dayanmaktadır. O (5. ve 7.) maddelerle ilgili olarak belirttiğimiz sebepler bu (9.) madde için de geçerlidir.

Kısaca 9. maddenin de iptali gerekir.

9) 4447 sayılı Kanun'un 10. maddesi eskiden beri çalışmakta olan sigortalıların prim yükünü ağırlaştırdığı için Anayasa'nın 2. maddesine, "Hukuk Devleti" ilkesine, "kazanılmış haklara saygı" kuralına aykırıdır.

Anılan (10.) madde şöyledir:

MADDE 10- 506 sayılı Kanun'un 78 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı 4.000.000.TL. üst sınırı ise alt sınırın üç katıdır. Üst sınırı alt sınırın beş kuma kadar yükseltmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Günlük kazanç altt sınır her yıl, ilk olarak Nisan ayında bir önceki yılın Aralık ayı ile ondan önceki yılın Aralık ayına göre Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki artış oranı kadar, ikinci olarak bir önceki yılın gayri safi yurtiçi hasıla sabit fiyatlarla gelişme hızı kadar artırılarak belirlenir. Bu şekilde belirlenecek günlük kazanç alt sınırının belirlenmesinde 1000 liranın kesirleri 1000 liraya tamamlanır."

Kısaca;

78'inci maddenin birinci fıkrasında prime esas olan günlük kazancın alt sınırı bu 506 sayılı Kanun'a ekli gösterge tablosundaki en düşük göstergenin katsayı ile çarpımının otuzda biri iken değiştirilen şekliyle;

a) Alt sınırı 4.000.000 TL'ye çıkarılmıştır.

b) Üst sınırı ise alt sınırın 3 katıdır. Bu oranı 5 katına kadar yükseltmeye Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır.

c) Bu (78.) maddede yapılan değişiklik ile kurum lehine kesilen esas kazanç belirlenmiş, ancak ödenecek aylık ve ödenekler "belirsiz ölçüler içerisinde kalınmış TÜFE'ye bağlanmıştır."

Getirilen değişikliğe göre kanunla belirtilen yüksek oranda prim kesilecek, ancak iradeyle aylık bağlanacaktır.

10) Kanun'un 12. maddesi de biraz önce belirtilen sebeplerden dolayı Anayasa'ya aykırıdır.

Kanun'un anılan (12.) maddesi aynen şöyledir:

MADDE 12- 506 sayılı Kanunun 85 inci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendinin (a) alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (b) alt bendi yürürlükten kaldırılmış ve (c) alt bendi (b) olarak değiştirilmiştir.

"a) İsteğe bağlı sigortalılığa devam etmek isteyenler ödeyecekleri isteğe bağlı sigorta primlerini, bu Kanunun 78 inci maddesine göre belirlenen prime esas kazanç alt sınırı ile üst sınırı arasında olmak şartıyla kendileri belirler."

11) 4447 sayılı Kanun'un 13. maddesi de, kazanılmış haklara saygı ilkesini ihlal ettiği için, Anayasa'nın 2. maddesine, Hukuk Devleti kavramına ve 60. maddelerine aykırıdır (Tıpkı 5., 7., 9., 10. ve 12. maddeler gibi)

Söz konusu 13 üncü madde şöyledir:

MADDE 13- 506 sayılı Kanun'un 96 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bu Kanuna göre bağlanacak aylıklar, 78 inci maddeye göre tespit edilen prime esas günlük kazanç alt sınırının aylık tutarının %35'inden az olamaz."

506 sayılı Kanunun değişmeden önceki 96. maddesi, malüllük, yaşlılık ve ölüm aylıklarının alt sınırını gösterge tablosunun katsayı ile çarpımının %70'inden az olamayacağını düzenlemiştir. Bu hükme göre (Kanunun yürürlük tarihinden önceki hesaplamalara göre aylık alt sınırı $(9475 \times 12000 \times \%70) = 79.590.000$.TL olarak hesaplanmaktadır. Söz konusu madde 4447 sayılı Kanunun 13 üncü maddesi ile değiştirilerek aylık alt sınırı "78 inci maddeye göre tespit edilen prime esas günlük kazancın alt sınırının aylık tutarının %35'inden az olamaz." hükmü getirilmiştir. 4447 sayılı Kanun'un bütünlüğü içinde alt sınır miktarı $(120.000.000.- \times \%35) = 42.000.000$.TL'ye düşmektedir.

Anayasa Mahkemesi 26/10/1988 tarih ve E. 1988/19, K. 1988/33 sayılı kararında Anayasanın 2. maddesinde yer alan "Sosyal Hukuk devletini" güçsüzleri, güçlüler karşısında koruyarak gerçek eşitliği yani sosyal adaleti ve toplumsal dengeyi sağlamakla yükümlü devlet olarak tanımlamıştır. Aynı kararında Anayasa Mahkemesi Anayasanın 60. maddesini "Bu hüküm bireylere yaşlılık, hastalık, kaza, ölüm ve maluliyet gibi sosyal riskler karşısında asgari ölçüde bir yaşam düzeyi sağlamayı amaçlar" şeklinde yorumlamıştır. Toplumumuzun en çok korunması gereken kesiminin emekliler olduğu herkes tarafından kabul edilen bir gerçektir. Yasakoyucu 506 sayılı Kanunu düzenlerken 96. maddeyi bu manada bir koruma hükmü olarak düzenlemiş ve yıllardır uygulamaya almıştır. Bu gün Sosyal Sigortalar Kurumundan aylık alan emekli dul ve yetimler bu koruyucu hüküm çerçevesinde aylık almaktadırlar.

4447 sayılı Kanun'un 13. maddesi ile 506 sayılı Kanunun 96. maddesinin değiştirilmesi, aylık alt sınırının miktar olarak 79.590.000.- liradan 42.000.000.TL'ye düşürülmesi, dolayısıyla %47'ye varan bir oranda alım gücü azaltılması sonucunu doğurmaktadır. Böyle bir uygulamanın ise sosyal adalet ve toplumsal koruma anlayışı ile bağdaşmadığı açıktır. Anayasa'nın 2. maddesi çerçevesinde bu tür bir düzenlemenin Sosyal Devlet anlayışı ile bağdaşırılığının da bulunmaması gerekir.

Bu nedenlerle 4447 sayılı Kanunun 13 üncü maddesi Anayasa'nın 2 inci ve 60'ıncı maddelerine aykırılık oluşturmaktadır.

12) 4447 sayılı Kanun'un 15. maddesi Anayasa'nın 2., 5., 17., 56. ve 60. maddelerine aykırıdır (Tıpkı anılan Kanun'un 3. ve 4. maddeleri gibi) Anılan madde şöyledir:

MADDE 15- 506 sayılı Kanunun Ek 24 üncü maddesinin (a) fıkrasının ikinci bendi yürürlükten kaldırılmış ve Ek 32 nci maddesine birinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Sigortalıların çocuklarına verilecek protez, araç ve gereçlerin bedellerinin %20'si kendilerince ödenir. Ancak, sigortalıların çocuklarından alınacak katkı miktarı, ödeme tarihindeki 25/8/1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanununun 33 üncü maddesine göre sanayi kesiminde çalışan onaltı yaşından büyük işçiler için uygulanan aylık asgari ücretin bir buçuk katından fazla olamaz.

Sigortalıların geçindirmekle yükümlü bulundukları eşlerinden 520, Kurumdan sürekli iş göremezlik geliri, malüllük ve yaşlılık aylığı almakta olanların geçindirmekle yükümlü bulundukları eşleri ile Kurumdan hak sahibi olarak gelir ve aylık almakta olan eşlerden %10 katılım payı alınmak şartıyla protez, araç ve gereç yardımlarından yararlanırlar. Ancak, sigortalıların eşlerinden alınacak katkı miktarı, ödeme tarihindeki 25/8/1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanununun 33 üncü maddesine göre sanayi kesiminde çalışan onaltı yaşından büyük işçiler için uygulanan aylık asgari ücretin bir buçuk katından, sürekli iş göremezlik geliri, malüllük ve yaşlılık aylığı alanların eşleri ile Kurumdan hak sahibi olarak gelir ve aylık almakta olan eşlerden alınacak olan katkı miktarı aylık asgari ücretten fazla olamaz."

İptalleri talep edilen 3. ve 4. maddeler için belirtilen gerekçeler işbu (15.) madde için geçerlidir.

13) 4447 sayılı Kanun'un 16. maddesiyle, 506 sayılı Kanun'a "EK MADDE 39" olarak eklenen maddedeki "beş yıldan fazla olmamak üzere" ifadesi, Anayasa'nın 2. maddesine, Hukuk Devleti kavramına, kazanılmış haklara saygı ilkesine aykırıdır; iptal edilmelidir.

4447 sayılı Kanun'un 16. maddesiyle getirilen "EK MADDE 39" aynen şöyledir:

EK MADDE 39- Bu Kanunun Ek 5 ve Ek 6 ncı Maddeleri gereğince sigortalılık süresine ilave edilen gün sayıları, beş yıldan çok olmamak üzere bu Kanunun 60 ve Geçici 81 inci maddelerinde belirtilen yaş hadlerinden indirilir."

Ek 39. maddede söz konusu edilen Ek 5 ve Ek 6. maddeler 1977 yılından bu yana hiçbir sınırlamaya tabi tutulmadan uygulanmış olan maddelerdir. 4447 sayılı Kanun ile getirilen EK MADDE 39, anılan maddelerdeki "itibari hizmet süreleri"ne sınırlama getirilerek Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan "Hukuk Devleti" ilkesine aykırı davranılmıştır.

14) 4447 sayılı Kanun'un 17. maddesiyle, 506 sayılı Kanun'a eklenen "GEÇİCİ MADDE 81" in (A) ve (C) bentleri Anayasa'ya aykırıdır.

"GEÇİCİ MADDE 81" aynen şöyledir.

GEÇİCİ MADDE 81- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte;

A) Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce yürürlükte bulunan hükümlere göre yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanmış olanlar ile sigortalılık süresi 18 yıl ve daha fazla olan kadınlar ve sigortalılık süresi 23 yıl ve daha fazla olan erkekler hakkında, Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte bulunan hükümler uygulanır.

B) a) Sigortalılık süresi 17 (dahil) yıldan fazla 18 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 41 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 22 (dahil) yıldan fazla 23 yıldan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 45 yaşını doldurmaları ve en az 5000 gün,

b) Sigortalılık süresi 16 (dahil) yıldan fazla 17 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 43 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 21 (dahil) yıldan fazla 22 yıldan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 46 yaşını doldurmaları ve en az 5000 gün,

c) Sigortalılık süresi 15 (dahil) yıldan fazla 16 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 45 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 20 (dahil) yıldan fazla 21 yıldan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 48 yaşını doldurmaları ve en az 5000 gün,

d) Sigortalılık süresi 14 (dahil) yıldan fazla 15 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 47 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 19 (dahil) yıldan fazla 20 yıldan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 50 yaşını doldurmaları ve en az 5150 gün,

e) Sigortalılık süresi 13 (dahil) yıldan fazla 14 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 48 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 18 (dahil) yıldan fazla 19 yıldan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 51 yaşını doldurmaları ve en az 5300 gün,

f) Sigortalılık süresi 12 (dahil) yıldan fazla 13 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 49 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 17 (dahil) yıldan fazla 18

yıldan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 52 yaşını doldurmaları ve en az 5450 gün,

g) Sigortalılık süresi 11 (dahil) yıldan fazla 12 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 50 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 16 (dahil) yıldan fazla 17 yıldan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 53 yaşını doldurmaları ve en az 5600 gün.

h) Sigortalılık süresi 10 (dahil) yıldan fazla 11 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 51 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 15 (dahil) yıldan fazla 16 yıldan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 54 yaşını doldurmaları ve en az 5750 gün,

ı) Sigortalılık süresi 10 yıldan az olan kadınlar 20 yıllık sigortalılık süresini ve 52 yaşını doldurmaları, sigortalılık süresi 15 yıldan az olan erkekler 25 yıllık sigortalılık süresini ve 56 yaşını doldurmaları ve en az 6000 gün,

Malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş bulunmaları şartı ile yaşlılık aylığından yararlanabilirler.

C) a) 15 yıllık sigortalılık süresini, kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmuş ve 3600 gün malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş bulunanlara istekleri halinde yaşlılık aylığı bağlanır

b) (a) bendinde öngörülen şartları yerine getirememiş durumda olanlardan kadın ise 52, erkek ise 56 yaşını doldurmuş olması, en az 15 yıllık sigortalılık süresini tamamlaması ve en az 3600 gün malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmaları şartıyla yaşlılık aylığından yararlanabilirler.

4447 sayılı Kanun'un uygulama olan en geniş alan maddesi, hiç şüphesiz ki geçici 81. maddesidir. Yine hiç şüphesiz ki 4447 sayılı Kanun'un en fazla haksızlığa sebep olan, Hukuk Devleti ilkesini ihlal eden maddesi de geçici 81. maddesidir.

Şöyle ki;

Getirilen düzenleme ile emeklilik yaşı, çalışma süresi, prim ödeme gün sayısı artırılmış ve bunların hepsi aynı anda yapılmıştır.

Geçici 81. madde ile "Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce yürürlükte bulunan hükümlere göre" çalışmakta olanların emekliliği hak etmek için çalışması gereken günler artırılmıştır.

Bilindiği gibi, Anayasa Mahkemesi kararlarına göre hukuk devleti, "vatandaşlarına ve onların haklarına saygılı" devlet demektir. Yıllar önce, o günkü düzenlemeler çerçevesinde çalışmaya başlayan ve hayatını buna göre programlayan insanların, yolun yarısında haklarının elinden alınması hukuk dışı bir muameledir. Çünkü, Anayasa Mahkemesi'ne göre sosyal hukuk devleti "adaletli bir hukuk düzeni kuran ve bunu sürdürmeye kendini yükümlü sayan Devlet'tir. Devlet yönetimi ciddi bir iştir, devlet, yurttaşlarına karşı, mızıkçı sokak çocukları gibi davranıp, oyunun yarısında "ben oynamıyorum" diyemez.

Bilindiği gibi sosyal sigortalar sözleşmesi bir iltihakı sözleşme(katılma sözleşmesi)dir. Bu sözleşmenin kurallarını tek taraflı olarak Devlet koymuştur. Bir kısım vatandaşlar da o kuralları benimseyerek sözleşmeye katılmışlardır. Katılımcılar (sigortalılar) işe başlayıp çalışmalarına devam ederken hatta bazıları yolun tam sonuna varmakta iken, Devlet "Ben kuralları değiştiriyorum!" diyor.

Diyor ama, sadece ve sadece "bir tek gün" sebebiyle bazı kadın üyelerin emeklilik hakkını tam "üç yıl", bazı erkek üyelerin emeklilik haklarını ise "iki yıl" engelliyor.

Nitekim, geçici 81. maddenin (A) bendine göre:

"Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce yürürlükte bulunan hükümlere göre yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanmış olanlar ile sigortalılık süresi 18 yıl ve daha fazla olan kadınlar ve sigortalılık süresi 23 yıl ve daha fazla olan erkekler hakkında, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte bulunan hükümler uygulanır."

Bilindiği gibi 4447 sayılı Kanun 8 Eylül 1999 tarihinde yürürlüğe girdi. Buna göre, 08/09/1999 tarihinde 18 yıllık sigortalılık süresini dolduran bir kadın işçi 38 yaşını doldurduğunda yaşlılık aylığına hak kazanacak iken, bir gün sonra yani 09/09/1999 tarihinde 18 yıllık sigortalılık süresini dolduran bir kadın işçi üç yıl fazla çalışarak 41 yaşında yaşlılık aylığına hak kazanabilecektir. Daha açık bir ifadeyle:

08/09/1999 tarihinde 18 yılını doldurmuş bir sigortalı kadın, 5000 işgünü doldurduğu takdirde, yaş şartı aranmadığı için (eski hükümlere göre) 38 yaşında yaşlılık aylığına hak kazanabilmektedir. Oysa sadece bir gün sonra yani 09/09/1999 tarihinde 18 yıllık sigortalılık süresini dolduran bir kadın sigortalı 5000 işgünü doldursa bile yaş sınırına takılarak ancak 41 yaşında yaşlılık aylığına hak kazanabilecektir. Sadece bir günlük bir farkla 3 senelik bir kayıp veya kazanç vicdanın, mantığın en önemlisi de hukukun kabul edebileceği bir husus olmasa gerek. Aynı şekilde 08/09/1999 tarihinde 23 yıllık bir erkek sigortalı 5000 işgünü doldurduğu takdirde 43 yaşında yaşlılık aylığına hak kazanabilecek iken sadece bir veya birkaç gün sonra 23 yıllık sigortalılığı tamamlayacak olan, ancak 45 yaşında yaşlılık aylığına hak kazanabilecektir

Burada kadın, erkek ayrımcılığının kadınların aleyhine olarak gerçekleştirildiğini de apaçık görmekteyiz. Yukarıda verilen örneği tekrar irdelersek görürüz ki; Geçici 81. maddenin (A) bendine göre sigortalılık süresi 18 yıldan fazla (08.09.1999 tarihi itibarıyla) olan kadın yaş şartı aranmaksızın, 5000 işgünü ve 20 yıllık sigortalılık şartıyla 38 yaşında yaşlılık aylığına hak kazanmaktadır. Kanunun yayınlandığı tarih itibarıyla 23 yıldan fazla sigortalılığı bulunan erkeklerde 5000 işgünü prim ödemek ve 25 yıl sigortalı bulunmak kaydıyla yaş şartı aranmadığı için 43 yaşında yaşlılık aylığına hak kazanabilmekte idiler. Ancak geçiş dönemi tablosu olarak belirtilen çizelgeye baktığımızda kadınları daha fazla mağdur eden bir tablo ile karşılaşmaktayız. Şöyle ki:

08.09.1999 tarihi itibarıyla 17 yıllık sigortalılık süresi olan kadınlar, 5000 işgünü prim ödemek ve 20 yıllık sigortalı olmak koşuluyla $38+3=41$ yaşında, yani eski hükümlere göre emekli olunabilecek 38 sınırından 3 yıl sonra emekli olabilecekler iken, benzer durumdaki erkek sigortalılar 2 yıl sonra, yani $43+2=45$ yaşında yaşlılık aylığına hak kazanabileceklerdir.

Böyle bir uygulamanın ise Sosyal Hukuk Devleti ile bağdaşmayacağı, Anayasa'nın hem 2. hem de 10. maddesine aykırı olacağı gayet açıktır.

Aynı aykırılık, geçici 81. maddenin (C) bendi için de geçerlidir.

Nitekim:

Geçici 81'inci maddenin (C/a) alt bendine göre kanunun 60'ıncı maddesinin değiştirilmeden önceki (A) bendinin (b) alt bendinde belirtilen; kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurma, 15 yıldan beri sigortalı bulunma ve en az 3600 gün malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olma şartlarını 08/09/1999 tarihinde yerine getirenler diledikleri zaman yaşlılık aylığı talebinde bulunabilecekler denilerek eski hükümler aynen korunmuştur. Dikkat edilirse kanun koyucu burada kadın ile erkek arasında beş yıllık bir fark belirlemiştir. Oysa Geçici 81'inci maddenin (C/b) alt bendine göre 08/09/1999 tarihinde yukarıdaki maddede belirtilen koşulları yerine getirmemiş olanlar; bu tarihten sonra kadın ise 52, erkek ise 56 yaşını doldurmuş olmaları... kaydıyla yaşlılık aylığından yararlanabileceklerdir.

Görüldüğü gibi Kanunun eski şeklinde ve geçiş bölümünün bir kısmında 50-55 arasındaki süre korunur iken, geçiş sürecinin diğer bölümünde bu fark 5 yıl yerine 4 yıla indirilmiştir. Bu kadınlar için kazanılmış bir hakkın sessiz sedasız bir çırpıda gasp edilmesi anlamını taşımaktadır.

15) 4447 sayılı Kanun'un 17. maddesiyle, 506 sayılı Kanun'a eklenen "GEÇİCİ MADDE 82"de Anayasa'nın 2. maddesine; Sosyal Hukuk Devleti ilkesine aykırıdır.

Geçici 82. maddeyle, sigortalıya bağlanacak aylığı hesaplama usulü bütünüyle değiştirilmiş, "kanuni kesin kriterler" yerine, "yönetmelik keyfi kriterler" getirilmiştir.

Anılan madde aynen şöyledir;

"GEÇİCİ MADDE 82- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sigortalı bulunanlara bağlanacak aylıklar, aşağıdaki (a) ve (b) bentlerine göre hesaplanacak aylıkların toplamından oluşur.

a) Sigortalının bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar prim ödeme sürelerine ait aylığı aşağıdaki şekilde belirlenir.

Sigortalının aylık talep tarihine kadar ki toplam prim ödeme gün sayısı üzerinden, bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki hükümlere göre hesaplanacak aylığının sigortalının bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihekadar ki prim ödeme gün sayısı ile orantılı bölümü, bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren aylık başlangıç tarihine kadar geçen takvim yılları için, her yılın Aralık ayına göre Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki artış oranı ve gayrisafi yurt içi hasıla sabit fiyatlarla gelişme hızı kadar ayrı ayrı artırılarak hesaplanır.

Hesaplanan yaşlılık aylığı, aylık bağlanması için yazılı başvurunun yapıldığı yılın Ocak ayı ile aylığın başladığı takvim yılının başlangıç tarihi arasında geçen her ay için Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki artış oranları kadar artırılır.

b) Sigortalının bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonraki prim ödeme sürelerine ait aylığı ise sigortalının aylık talep tarihine kadar toplam prim ödeme gün sayısı üzerinden bu

Kanunu 61 inci maddesi hükümlerine göre hesaplanacak aylığının, bu Kanunun yürürlük tarihinden sonraki prim ödeme gün sayısına orantılı bölümü kadardır.

Sigortalıya yukarıdaki (a) ve (b) bentlerine göre bağlanacak aylıkların toplamı, sigortalının aylık talep tarihindeki toplam prim ödeme gün sayısı üzerinden, bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla, bu Kanunun yürürlük tarihinden önceki hükümlere göre hesaplanan aylığının, bu Kanunun yürürlük tarihi ile aylık başlangıç tarihi arasında geçen takvim yılları için her yılın Aralık ayına göre Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki artış oranına ve bu Kanunun 61 inci maddesinin son fıkrasına göre artırılmış değerinin altında olamaz.

Bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra malüllük aylığına hak kazananlar ile ölen sigortalıların hak sahiplerinin aylıkları, yukarıdaki fıkralarda belirtilen hükümler esas alınarak, 55 veya 67 nci madde hükümlerine göre hesaplanır. Bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra prime esas kazancı bulunmayanların malüllük ve ölüm aylıkları, bu Kanunun yürürlük tarihinden önceki hükümlere göre hesaplanır ve yukarıdaki (a) bendindeki esaslara göre artırılarak bağlanır."

Görüldüğü gibi Geçici 82. madde, sigortalının aylığının hesaplanmasında bir takım belirsizliklerin yanı sıra, 4447 sayılı Kanun'un 7 nci maddesiyle değişik 61 inci maddeyi de devreye sokmaktadır.

Böylece:

Kanunun Geçici 82 nci maddesiyle aylıkların hesaplanmasında, sigortalının 01/01/2000 tarihinden önceki prim ödeme gün sayıları ile bu tarihten sonraki prim ödeme gün sayıları için ayrı ayrı hesaplanacak aylıkların toplamından oluşan, sigortalının aleyhine "karma bir sistem" öngörülmüştür.

a) Sigortalının 01/01/2000 tarihine kadar olan prim ödeme sürelerine ait aylığı; tahsis talep ya da ölüm tarihine kadar sigortalılık süresindeki toplam prim ödeme gün sayısı üzerinden, 01/01/2000 tarihi itibarıyla önceki hükümlere göre hesaplanacak aylığının, sigortalının 01/01/2000 tarihine kadar prim ödeme gün sayısı ile orantılı bölümü, 01/01/2000 tarihinde aylık başlangıç tarihine kadar geçen takvim yılları için, her yılın Aralık ayına göre DİE tarafından açıklanan TÜFE artış oranı ve GH (gayri safi yurtiçi hasıla sabit fiyatlardaki gelişme hızı) kadar tahsis talep veya ölüm yılının Ocak ayına kadar ayrı ayrı artırılarak hesaplanacaktır.

b) Sigortalının 01/01/2000 tarihinden sonraki prim ödeme gün sayılarına ait aylığı ise "Sigortalının aylık talep ya da ölüm tarihine kadar toplam prim ödeme gün sayısı üzerinden, sigortalılığı 01/01/2000 tarihinden sonra başlayanların aylıklarının hesabında olduğu gibi yukarıda (c) alt başlığının 1 inci maddesinde yapılan açıklamalara göre hesaplanacak aylığının, 01/01/2000 tarihinden sonraki prim ödeme gün sayısına orantılı bölümü kadar olacaktır.

c) Yukarıdaki (a) ve (b) maddelerinde yapılan açıklamalara göre hesaplanan aylıkların toplamı, sigortalının tahsis talep veya ölüm yılındaki Ocak ayı itibarıyla hesaplanan aylığını oluşturacaktır.

Bu şekilde bulunan aylık, tahsis talep ya da ölüm yılına ait Ocak ayından aylık başlangıç tarihine kadar geçen her ay için Şubat ödeme döneminden başlanarak DİE tarafından açıklanan TÜFE artış oranları kadar artırılmak suretiyle sigortalının ilk aylığı belirlenecektir."

Böyle bir belirlemenin ise Sosyal Hukuk Devleti ile bağdaşmayacağı; Anayasa'nın 2 nci ve 60 ıncı maddelerine aykırı olacağı hiçbir duraksamaya meydan vermeyecek kadar açıktır.

16) 4447 sayılı Kanun'un 18'inci maddesi de, tıpkı 6'ncı maddesi gibi Türkiye'nin gerçeklerine, Anayasa'ya: Sosyal Hukuk Devleti ilkesine aykırıdır.

17) 4447 sayılı Kanun'un 19 uncu maddesi, Anayasa'nın 2 nci maddesine, Sosyal Hukuk Devleti ilkesine aykırıdır: Madde aynen şöyledir:

MADDE 19.- 2925 sayılı Kanunun 21 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Yaşlılık aylığının hesaplanması

MADDE 21.- Yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanan sigortalıya, 506 sayılı Kanunun 61 inci maddesinde belirtilen esaslara göre yaşlılık aylığı bağlanır."

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 61 inci maddesini değiştiren 7 nci maddeyle ilgili olarak yukarıda- belirttiğimiz gerekçeler 19 uncu madde için de geçerlidir.

18) 4447 sayılı Kanun'un 20 nci maddesi Anayasa'nın 2 ve 60 ıncı maddelerine aykırıdır.

Yukarıda çerçeve madde 10 hakkında belirtilen gerekçeler, bu (20.) madde için de geçerlidir.

19) 4447 sayılı Kanun'un 21 inci maddesiyle, 506 sayılı Kanun'un 9 (dokuz) maddesinin daha, 2925 sayılı Kanun'da aksine hüküm bulunmadıkça, sigortalı tarım işçileri için uygulanacağı belirtilmektedir.

Söz konusu 21 inci madde şöyledir:

MADDE 21.- 2925 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinin (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

a) 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 13, 14, 15, 18, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 39, 41, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60/F, 67, 68, 70, 71, 84, 92, 93, 94, 95, 98, 99, 100, 101, 105, 109, 110,111, 115, 116, 117, 118, 120, 121, 123, 126, 129, 130, 132, 134, 135/(A), Ek 38, Geçici 82 nci maddeleri,

2925 sayılı Kanun'un 39 uncu maddesinin (a) bendinin kapsamına yeni alınan dokuz maddenin (20, 23, 55, 58, 67, 68, 71, Ek 38 ve Geçici 82 nci maddelerin) tamamı sigortalının yükünü ağırlaştıran maddelerdir.

20) 4447 sayılı Kanun'un 22 nci maddesi de, tıpkı 17 nci maddesi gibi, Anayasa'ya aykırıdır.

4447 sayılı Kanun'un 22 nci maddesiyle, 2925 sayılı Kanun'a "GEÇİCİ MADDE 2.-" eklenmiştir.

Söz konusu madde, aynen şöyledir:

MADDE 22.- 2925 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2.- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte;

A) 13 yıl ve daha fazla sigortalı bulunanlar en az 15 yıllık sigortalılık süresini doldurmuş ve en az 3600 gün prim ödemiş bulunmaları şartı ile yaşlılık aylığından yararlanabilirler.

B) a) Sigortalılık süresi 12 (dahil) yıldan fazla 13 yıldan az olanlar kadın ise 41, erkek ise 45 yaşını doldurmuş olmaları,

b) Sigortalılık süresi 11 (dahil) yıldan fazla 12 yıldan az olanlar kadın ise 43, erkek ise 46 yaşını doldurmuş olmaları,

c) Sigortalılık süresi 10 (dahil) yıldan fazla 11 yıldan az olanlar kadın ise 45, erkek ise 48 yaşını doldurmuş olmaları,

d) Sigortalılık süresi 9 (dahil) yıldan fazla 10 yıldan az olanlar kadın ise 47, erkek ise 50 yaşını doldurmuş olmaları,

e) Sigortalılık süresi 8 (dahil) yıldan fazla 9 yıldan az olanlar kadın ise 48, erkek ise 51 yaşını doldurmuş olmaları,

f) Sigortalılık süresi 7 (dahil) yıldan fazla 8 yıldan az olanlar kadın ise 49, erkek ise 52 yaşını doldurmuş olmaları,

g) Sigortalılık süresi 6 (dahil) yıldan fazla 7 yıldan az olanlar kadın ise 50, erkek ise 53 yaşını doldurmuş olmaları,

h) Sigortalılık süresi 5 (dahil) yıldan fazla 6 yıldan az olanlar kadın ise 51, erkek ise 54 yaşını doldurmuş olmaları,

i) Sigortalılık süresi 5 yıldan az olanlar kadın ise 52, erkek ise 56 yaşını doldurmuş olmaları,

Ve en az 15 yıllık sigortalılık süresi ile 3600 gün prim ödeme şartlarını yerine getirmeleri halinde yaşlılık aylığından yararlanabilirler.

Yukarıda, 17 nci madde için belirtilen gerekçeler 22 nci madde için de geçerlidir.

21) 4447 sayılı Kanun'un, "fıkra" ile "paragraf" ve "bend"i birbirine katıp karıştıran 23 üncü maddesi, kanun yapma tekniğinden tamamen uzak olduğu gibi "Sosyal Hukuk Devleti" anlayışına da aykırıdır.

Madde aynen şöyledir:

MADDE 23.- 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 39 uncu maddesinin (b) fıkrasının birinci paragrafı, (c, ç ve d) fıkraları ile (k) fıkrasından sonra gelen birinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiş ve son iki paragrafı yürürlükten kaldırılmıştır.

25 fiili hizmet yılını dolduran iştirakçilerden kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını dolduranların istekleri üzerine,

c) İştirakçilerden 40 ıncı madde gereğince haklarında yaş haddi hükümleri uygulanacak olanlar kurumlarınca re'sen veya (61) yaşını doldurduklarında istekleri üzerine,

ç) 87 nci maddenin (a, b, c, d, e, g, h, i, j ve m) fıkralarında gösterilenlerden 25 fiili hizmet yılını dolduran iştirakçilerden kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını dolduranların istekleri üzerine,

d) 88 inci madde gereğince emekli kesenekleri geri verilmemiş olanların (61) yaşını doldurmalarında istekleri üzerine ve (b) fıkrasındaki durumda iseler re'sen,

Emekli aylığı bağlanabilmesi için yukarıdaki (c ve d) fıkralarında yazılı hallerde ilgililerin fiili hizmet müddetlerinin 15 yılı, (e ve f) fıkralarında yazılı hallerde de 25 yılı doldurmuş olmaları şarttır, (b) fıkrasının ikinci paragrafı ile (27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu gereğince kadrosuzluk nedeniyle emekliye sevk edilenler hariç) (d, e ve f) fıkraları kapsamına girenlere 61 yaşını doldurmadan emekli aylığı bağlanmaz.

(b) ve (ç) fıkralarında gösterilenlerden 32 nci madde gereğince fiili hizmet sürelerine zam yapılanların yaş hadlerinden; eklenilen bu sürenin üç yıldan çok olmamak üzere yarısı indirilir.

Görüldüğü gibi 23 üncü madde, kazanılmış haklara dokunarak Sosyal Hukuk Devleti ilkesini ihlal etmekte, Anayasa'nın 2 nci ve 60 ıncı maddelerine aykırı düşmektedir. Bu aykırılık, söz konusu maddenin son fıkrasında daha da somutlaşmaktadır. Anılan fıkra göre:

(b) ve (ç) fıkralarında gösterilenlerden 32 nci madde gereğince fiili hizmet sürelerine zam yapılanların yaş hadlerinden; eklenilen bu sürenin üç yıldan çok olmamak üzere ancak yarısı indirilebilecektir. Üstelik, indirilen bu süre hiçbir şekilde üç yıldan fazla olamayacaktır.

Başka bir deyişle yirmi yıl toprak altında maden çıkartma işlerinde çalışan bir işçinin, 5434 sayılı Kanun'un 32 nci maddesine göre iktisap ettiği on yıllık fiili hizmet zammının ancak ve ancak üç yılı yaş haddinden indirilecektir. Böyle bir uygulamanın ise Sosyal Hukuk Devleti ilkesine aykırı olacağı gayet açıktır.

22) 4447 sayılı Kanun'un 24 üncü maddesi emekli, adi malûllük, vazife malûllüğü ile dul ve yetim aylıklarının hesaplanma usullerini değiştirmiş, kanuni kesin ölçülerin yerine piyasa şartlarına (TÜFE'ye) dayanan yönetsel keyfi ölçüler koymuştur.

Yeni düzenleme, hak sahiplerinin aleyhine olup Sosyal Hukuk Devleti ilkesine aykırıdır.

23) 4447 sayılı Kanun'un 25 inci maddesi de Anayasa'nın Sosyal Hukuk Devleti ilkesine aykırıdır.

Söz konusu madde aynen şöyledir:

MADDE 25.- 5434 sayılı Kanunun Geçici 139 uncu maddesinin üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş, aynı maddenin sekizinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kullanılması resmi sağlık kurulu raporu ile gerekli görülen protez, ortez ve tıbbi araç ve gereç bedellerinin %10'u hak sahipleri tarafından ödenir. Ancak ödenecek miktar bu Kanunun ek 19 uncu maddesindeki aylıklardan fazla olamaz (bu Kanunun 64 üncü maddesinin ve 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna göre aylık bağlananlar hakkında bu hüküm uygulanmaz.)

Özel kanunları gereğince sağlık yardımından faydalananlar ile Sandıktan emekli, adi malüllük veya vazife malüllüğü aylığı alanların diğer sosyal güvenlik kurumlarına tabi görevlerde çalışan veya bu kuruluşlardan aylık alan eşleri ve Sandıktan dul aylığı alanlardan diğer sosyal güvenlik kurumlarına tabi görevde çalışan veya bu kuruluşlardan yaşlılık veya malüllük aylığı alanlar bu madde hükmünden yararlanamazlar. İsteğe bağlı sağlık sigortasından yararlananlar hakkında bu hüküm uygulanmaz.

Görüldüğü gibi 25 inci madde, 5434 sayılı Kanun'un 139 uncu maddesine 4 üncü fıkra olarak eklediği hüküm ile "kullanılması, hem de resmi sağlık kurulu raporu ile gerekli görülen protez, ortez ve tıbbi araç ve gereç bedellerinin %10'unun hak sahipleri tarafından ödenmesi mecburiyetini" getiriyor.

Bu durumda, eğer hak sahiplerinin ödeme güçleri yoksa, söz konusu sağlık hizmetlerinden istifade etmeleri imkansız hale gelecektir.

Böyle bir uygulamanın ise Anayasa'nın 2., 5., 56 ncı ve 60 ıncı maddelerine aykırı olacağı gayet açıktır.

25 inci madde ile, 5434 sayılı Kanunun 139 uncu maddesinin 8 inci fıkrasında yapılan değişiklik ise bir hakkın gaspı mahiyetindedir.

Bir kimsenin, prim ödeyip şartlarını yerine getirerek üyesi olduğu bir kurumun sağlık hizmetlerinden -kanunla- mahrum edilmesini hukuk tasvip edemez.

Gerçekten mensubu bulunduğu kuruma karşı tüm sorumluluklarını yerine getiren bir kimsenin, sırf başka bir kurumu da üye olması sebebiyle bir takım haklardan yoksun bırakılması hakkaniyet ve eşitlik prensiplerine, nimet-külfet dengesine ve Anayasa'nın ruhuna ters düşer.

24) 4447 sayılı Kanun'un 26'ncı maddesi Anayasa'nın 2 nci maddesine, Sosyal Hukuk Devleti ilkesine, evrensel hukukun kazanılmış haklara saygı kuralına aykırıdır.

26 ncı madde ile 5434 sayılı Kanun'a biri geçici 205, diğeri ise geçici 206 ncı madde olmak üzere, iki geçici madde eklenmiştir. Bunların her ikisi de Anayasa'ya aykırıdır.

A) Geçici madde 205 aynen şöyledir:

GEÇİCİ MADDE 205.- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte; Kadın iştirakçilerden 20, erkek iştirakçilerden 25 fiili hizmet yılını dolduranların istekleri üzerine emekli aylığı bağlanır.

Esas Sayısı : 1999/42
Karar Sayısı : 2001/41

a) Emeklilik hizmet sürelerini doldurmaya 2 yıldan az kalan iştirakçilerden kadın ise 38, erkek ise 43 yaşını,

b) Emeklilik hizmet sürelerini doldurmaya 3 yıldan az kalan iştirakçilerden kadın ise 41, erkek ise 45 yaşını,

c) Emeklilik hizmet sürelerini doldurmaya 4 yıldan az kalan iştirakçilerden kadın ise 43, erkek ise 46 yaşını,

d) Emeklilik hizmet sürelerini doldurmaya 5 yıldan az kalan iştirakçilerden kadın ise 45, erkek ise 48 yaşını,

e) Emeklilik hizmet sürelerini doldurmaya 6 yıldan az kalan iştirakçilerden kadın ise 47, erkek ise 50 yaşını,

f) Emeklilik hizmet sürelerini doldurmaya 7 yıldan az kalan iştirakçilerden kadın ise 48, erkek ise 51 yaşını,

g) Emeklilik hizmet sürelerini doldurmaya 8 yıldan az kalan iştirakçilerden kadın ise 49, erkek ise 52 yaşını,

h) Emeklilik hizmet sürelerini doldurmaya 9 yıldan az kalan iştirakçilerden kadın ise 50, erkek ise 53 yaşını,

i) Emeklilik hizmet sürelerini doldurmaya 10 yıldan az kalan iştirakçilerden kadın ise 51, erkek ise 54 yaşını,

j) Emeklilik hizmet sürelerini doldurmaya 10 yıldan az kalan iştirakçilerden kadın ise 52, erkek ise 56 yaşını,

Doldurmaları ve kadın iştirakçinin 20, erkek iştirakçinin 25 fiili hizmet süresini tamamlamaları halinde istekleri üzerine emekli aylığı bağlanır.

32 nci madde gereğince fiili hizmet sürelerine zam yapılanların bu maddede belirtilen yaş hadlerinden; eklenilen bu sürenin üç yıldan çok olmamak üzere yarısı indirilir.

5434 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinin (e) ve (f) fıkraları kapsamına girenlere 25 fiili hizmet yılını ve yukarıdaki yaşları doldurmaları halinde emekli aylığı bağlanır.

4447 sayılı Kanun'un 17 nci maddesiyle getirilen "GEÇİCİ MADDE 81" için belirtilen gerekçeler, aynı Kanun'un 26 ncı maddesiyle getirilen "GEÇİCİ MADDE 205" için de aynen geçerlidir.

Ayrıca, yukarıda, 23 üncü madde ile 5434 sayılı Kanun'un 39 uncu maddesine eklenen;

"(b) ve (c) fıkralarında gösterilenlerden 32 nci madde gereğince fiili hizmet sürelerine zam yapılanların yaş hadlerinden: eklenilen bu sürenin üç yıldan çok olmamak üzere yarısı indirilir."

fıkra için belirtilen gerekçeler, "GEÇİCİ MADDE 205" in 2 nci fıkrası, yani; 32 nci madde gereğince fiili hizmet sürelerine zam yapılanların bu maddede belirtilen yaş hadlerinden; eklenilen bu sürenin üç yıldan çok olmamak üzere yarısı indirilir.

Hükmü için de aynen geçerlidir. Yani 4447 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce, 5434 sayılı Kanun'un kapsamına girip de bu (5434 sayılı) Kanun'un 32 nci maddesine göre fiili hizmet sürelerine zam yapılanların bu (geçici 205 inci) maddede belirtilen yaş hadlerinden; eklenilen bu sürenin, eskiden olduğu gibi tamamının indirilmesi gerekir. Hukuk Devleti ve Devlete güven ilkesi, indirimin böyle yapılmasını gerektirir.

Öte yandan Geçici madde 205'in son fıkrası da "Sosyal Hukuk Devleti" ilkesine aykırıdır.

B) 26 ncı madde ile getirilen "GEÇİCİ MADDE 206" da Anayasa'nın 2 nci maddesine, Hukuk Devleti ilkesine aykırıdır.

Madde aynen şöyledir:

"GEÇİCİ MADDE 206.- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte fiili hizmet süreleri 8 yıl ve daha fazla olan iştirakçiler, 61 yaşını doldurmaları nedeniyle istekleri üzerine veya kurumlarınca yaş haddinden re'sen emekliye ayrıldıklarında, fiili hizmet süreleri 10 yılı doldurmuş olmak şartıyla emekli aylığına hak kazanırlar."

Bu (4447 sayılı) Kanun'un yürürlüğe girdiği (8.9.1999) tarihte fiili hizmet süreleri 8 yıldan az olanlar (mesela hizmet süreleri 7 yıl, 11 ay 29 gün olanlar, GEÇİCİ MADDE 206'nın hükmünden istifade edemeyeceklerdir.

Bunlar 26 ncı madde ile getirilen Geçici 205 inci maddenin (j) bendine veya 5434 sayılı Kanunun değişik 39 uncu maddesinin (c) bendine tabi olacaklardır.

Ancak birçok memurun, her iki durumda da, yani anılan (c) ve (j) bentlerine göre emekli olabilmeleri imkansız hale gelmiştir.

Şöyle ki:

Bugün Ülke'mizde, bir sosyal güvenlik kurumundan emekli olduktan sonra, Devletin kanunlarına uygun olarak, başka bir sosyal güvenlik kurumu nezdinde çalışmaya başlayan binlerce vatandaşımız vardır.

Ek-1'de sunulan belge bu durumu açıkça somutlaştırmaktadır.(Ek-1).

Ek-1'deki yazının muhatabı, Emekli Sandığı'na bağlı olarak çalışmaya başladığı anda 53 yaşındadır. Belgede de belirtildiği gibi o vatandaşımız, o gün mer'i olan Kanunlara göre 10 yıl çalışıp 5434 sayılı Kanun'un 39 uncu maddesinin (c) bendine göre emekli olabilecekti.

4447 sayılı Kanun ile 5434 sayılı Kanun'un 39 uncu maddesinin (c) bendindeki 10 yıllık süre 15 yıla çıkarılmıştır. Söz konusu vatandaşımızın 15 yılını tamamlayabilmesi için 68 yaşına kadar çalışması gerekmektedir. Bu ise hukuken mümkün değildir. Çünkü kanunlarımıza göre bir memurun 65 yaşından sonra görevine devam etmesi mümkün değildir.

Kısaca 4447 sayılı Kanundan önce mevcut olan bir hak, Kanun'dan sonra ortadan kalkmıştır.

Öte yandan 65 yaşına kadar çalışsalar dahi emeklilikleri imkansız hale gelen iştirakçilerin, keseneklerinin iadesi de mümkün değildir. Çünkü 5434 sayılı Kanun'un 88'inci maddesine göre,

"hizmet süreleri 10 yıl ve daha fazla bulunanların ayrılışlarında kesenekleri geri verilmez."

25) 4447 sayılı Kanun'un 27 nci maddesi Anayasa'nın 2., 5 inci ve 60 ıncı maddelerine aykırıdır.

Anılan madde şöyledir:

MADDE 27.- 2/9/1971 tarihli ve 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun 30 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Malüllük Aylığının Hesaplanması

MADDE 30.- Malüllük aylığı, sigortalının sigortalılık süresi içinde prim ödediği gelir basamaklarının, bu basamaklardaki prim ödeme süreleri de dikkate alınarak, aylık başlangıç tarihinde yürürlükte bulunan gelir tablosu üzerinden hesaplanacak ağırlıklı ortalamasının %65'idir. Başka birinin sürekli bakımına muhtaç malûl sigortalıya %75 oranında malüllük aylığı bağlanır.

Birinci fıkraya göre bağlanan malüllük aylığı, ayrıca, gelir tablosunun son olarak değiştirildiği ay ile aylık başlangıç tarihi arasında geçen her ay bir önceki aya göre, Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki değişim oranları kadar artırılır."

Görüldüğü gibi 4447 sayılı Kanun'un 27 nci maddesiyle 1479 sayılı Kanun'un 30 uncu maddesi değiştirilmiş: 1479 sayılı Kanun'un 30 uncu maddesi değiştirilmiş: 1479 sayılı Kanun'a tabi sigortalıların malüllük aylıklarının taban ve tavanları yeniden belirlenmiş, eskiden %70 olan taban %65'e indirilmiş, yine eskiden % 80 olan tavan %75'e düşürülmüştür.

Böylece halen çalışmakta olan sigortalılar hak kaybına uğrayacaklardır.

Ayrıca, malüllük aylıkları da, sigortalıların aleyhine olmak üzere, kanuni kesin ölçüle bir yana bırakılarak TÜFE esasına dayanan yönetsel keyfi ölçülere göre hesaplanacaktır.

26) 4447 sayılı Kanun'un 28'inci maddesi, sigortalıların yaşlılık aylığına hak kazanabilme şartlarını ağırlaştırdığı için, Anayasa'nın 2., 5 inci ve 60 ıncı maddelerine aykırıdır.

Söz konusu madde şöyledir:

MADDE 28.- 1479 sayılı Kanunun 35 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Yaşlılık Aylığından Yararlanma Koşulları

MADDE 35.- Yaşlılık aylığından yararlanabilmek için sigortalının;

a) Yazılı talepte bulunması, talepte bulunduğu tarihte prim ve her türlü borçlarını ödemiş olması,

b) Kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmuş ve 25 tam yıl sigorta primi ödemiş olması,

Şarttır.

Kadın ise 60, erkek ise 62 yaşını dolduran ve en az 15 tam yıl prim ödeyen sigortalılara da kısmi yaşlılık aylığı bağlanır.

27) 4447 sayılı Kanun'un 29 uncu maddesi de Anayasa'nın 2., 5 inci ve 60 ıncı maddelerine aykırıdır.

Bilindiği gibi anılan (29 uncu) madde; 1479 sayılı Kanun'un 36 ncı maddesini değiştirmiş, yaşlılık aylığının hesaplanmasını sigortalının aleyhine olarak yeni kriterlere bağlamıştır.

Söz konusu madde şöyledir:

MADDE 29.- 1479 sayılı Kanunun 36 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

"Yaşlılık Aylığının Hesaplanması

Madde 36.- Yaşlılık aylığı, sigortalının, sigortalılık süresi içinde aylar itibariyle prim ödediği gelir basamaklarının, bu basamaklardaki prim ödeme süreleri de dikkate alınarak, aylık başlangıç tarihinde yürürlükte bulunan gelir tablosu üzerinden hesaplanacak ağırlıklı ortalamanın aylık bağlama oranı ile çarpılması suretiyle hesaplanır.

Aylık bağlama oranı, sigortalının toplam sigortalılık süresinin ilk on tam yılının her bir yılı için %3,5, takip eden onbeş tam yılın her bir yılı için %2 ve yirmibeş yıldan fazla her bir tam yıl için %1,5 oranlarının toplamıdır.

Birinci ve ikinci fıkralara göre hesaplanan yaşlılık aylığı, ayrıca, gelir tablosunun son olarak değiştirildiği ay ile aylık başlangıç tarihi arasında geçen her ay için, Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki değişim oranları kadar artırılır.

Bu Kanuna göre bağlanan yaşlılık, malüllük ve ölüm aylıkları, her ay bir önceki aya göre Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki değişim oranları kadar artırılır."

4447 sayılı Kanun'un 17 nci maddesiyle getirilen "GEÇİCİ MADDE 82" için ve 19 uncu madde ile 2925 sayılı Kanun'un 21 inci maddesinde yapılan değişiklik için beyan edilen iptal gerekçeleri, 29 uncu madde ile değiştirilen 1479 sayılı Kanun'un 36 ncı maddesi için de aynen geçerlidir.

O maddeler için de geçerli olmak üzere ilaveten belirtmek gerekir ki söz konusu maddeler, aynı zamanda Anayasa'nın 10 uncu maddesine, kanun karşısında eşitlik kuralına da aykırıdır.

Şöyle ki:

Gün ay ve yılların ekonomik ve hukuki değerleri eşit olduğu halde yaşlılık aylığının hesaplanmasında bu zaman birimlerine keyfi bir biçimde farklı değerler izafe edilmiştir.

Nitekim Kanun'a göre:

"Aylık bağlama oranı, sigortalının toplam sigortalılık süresinin ilk on tam yılının her bir yılı için %3,5, takip eden onbeş tam yılın her bir yılı için %2 ve yirmibeş yıldan fazla her bir tam yıl için %1,5 oranlarının toplamıdır."

Sigortalının artan oranda ödediği ilave sürelerin yaşlılık aylığının hesabında düşük oranlarda etkili olması eşitlik ve adalet ilkesine ters düşmektedir.

28) 4447 sayılı Kanun'un 30 uncu maddesiyle, 1479 sayılı Kanun'un 42 nci maddesinde yapılan değişiklikler de, sigortalının ölümü halinde, hak sahiplerine ödenecek aylığın hesaplanmasını aleyhe etkilediği için Anayasa'nın 2 nci, 5 inci ve 60 ıncı maddelerine aykırıdır.

29) 4447 sayılı Kanun'un 35 inci maddesi Anayasa'nın "Sosyal Devlet İlkesi" ile 56 ncı ve 60 ıncı maddelerine aykırıdır. Anılan 35 inci madde şöyledir:

MADDE 35.- 1479 sayılı Kanunun Ek 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sağlık Sigortasından Faydalanma Şartları

Ek Madde 12.- Bu Kanuna göre ilk defa veya yeniden sigortalı olanlar ile sağlık sigortası kapsamından çıktıktan sonra yeniden sağlık sigortası kapsamına girmek isteyenlerin sağlık yardımlarından yararlanabilmeleri için, en az sekiz ay sağlık sigortası primi ödemiş olmaları ve sağlık karnesi talep ettikleri tarihte, prim ve gecikme zammı borçlarının bulunmaması şarttır.

Görüldüğü gibi 1479 sayılı Kanun kapsamındaki bir sigortalının sağlık yardımlarından faydalanabilmesi için;

- En az sekiz ay sağlık sigortası primi ödemiş olması ve
- Sağlık karnesi talep ettiği tarihte prim ve gecikme zammı borcunun bulunmaması şarttır.

Bu şartları genel olarak Anayasa'mızın ruhu ile, özel olarak ise Anayasa'nın 56 ncı maddesiyle bağdaştırmak mümkün değildir.

30) Kanun'un 36 ncı maddesi, Anayasa'nın 2., 5., 56 ncı ve 60 ıncı maddelerine aykırıdır.

4447 Sayılı Kanun'un 36 ncı maddesiyle değiştirilen, 1479 sayılı Kanun'un Ek 13 üncü maddesine göre:

"Ayakta yapılan tedavilerde poliklinik muayene ücretinin ve verilen ilaç bedellerinin %20'si sigortalı ve hak sahipleri, %10'u aylık alanlar ve hak sahipleri tarafından karşılanır. İş kazası ve meslek hastalığı sonucu verilecek olanlar hariç, protez, araç ve gereç bedellerinin %20'si sigortalı ve hak sahipleri, %10'u ise aylık alanlar ve hak sahipleri tarafından karşılanır. Ancak, katkı payı tutarı sigortalılarda birinci gelir basamağının birbuçuk katını, aylık alanlarda ise birinci gelir basamağının %65'ini geçemez.

Ağız protezleri hariç, sigortalının bu Kanuna tabi sigortalılığının başladığı tarihten önce, sigortalı ve hak sahiplerinde mevcut olduğu tespit edilen hastalık ve arızalardan dolayı bedeli Kurumca karşılanacak olan ortez ve protezler ek 18 inci maddeye göre hazırlanacak yönetmelikte belirlenir."

Dava konusu (4447 sayılı) Kanun'un, 3. ve 4. maddeleri için belirtilen iptal gerekçeleri işbu 36 ncı madde için de geçerlidir.

Ayrıca 4447 sayılı Kanun'un 36 ncı maddesiyle, 1479 sayılı Kanun'un Ek 13 üncü maddesine eklenen son fıkradaki "Bu Kanuna" ifadesinin Kanun tekniğinden ne kadar uzak olduğunun, ancak 4447 sayılı Kanun'un ne kadar özensiz hazırlandığını göstermesi bakımından anlamlı bulunduğunun belirtilmesi gerekir.

31) 4447 sayılı Kanun'un 38 inci maddesi, Anayasa'nın "Sosyal Hukuk Devleti" ilkesine aykırıdır.

Söz konusu madde aynen şöyledir:

MADDE 38.- 1479 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"Sosyal Güvenlik Destek Primi

EK MADDE 20.- Bu Kanuna göre yaşlılık aylığı bağlananlardan, 24 üncü maddenin (1) numaralı bendinde belirtilen çalışmalarına devam edenlerin veya daha sonra çalışmaya başlayanların, sosyal yardım zammı dahil tahakkuk eden aylıklarından, aylığın bağlandığı veya tekrar çalışmaya başlanıldığı tarihi takip eden aybaşından itibaren, çalışmalarının sona erdiği ay dahil %10 oranında sosyal güvenlik destek primi kesilir.

Birinci fıkra hükmüne göre aylıklarından sosyal güvenlik destek primi kesilmesi gerekenlerden, bu Kanunun yayımlandığı tarihten önce aylık bağlananlar Kanunun yayımını, daha sonra tekrar çalışmaya başlayanlar ise çalışmaya başladıkları tarihi takip eden aybaşından itibaren üç ay içinde Kuruma yazılı bildirimde bulunmak zorundadırlar. Bu süre içinde Kuruma yazılı bildirimde bulunmayanlardan sosyal güvenlik destek primi, gecikmeli bildirimde bulunulan veya Kurumca tespit edilen tarihe kadar 53 üncü maddeye göre hesaplanacak gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir. Birikmiş sosyal güvenlik destek primi ve gecikme zamlarının ödenmemesi halinde aylıklardan yapılacak kesintiler aylık tutarının %25'ini geçemez.

Sosyal güvenlik destek primi ödenmiş süreler, bu Kanuna göre sigortalılık süresi olarak değerlendirilmez, ödenen primler 39 uncu madde hükmüne göre toptan ödeme olarak iade edilmez ve bu sürelerle ilgili olarak 24/5/1983 tarihli ve 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun hükümleri uygulanmaz."

Tekrardan kaçınmak için kaydedelim ki 4447 sayılı Kanun'un 8 inci maddesi için belirtilen iptal gerekçeleri 38 inci madde için de aynen geçerlidir.

32) 4447 sayılı Kanun'un 39'uncu maddesiyle, 1479 sayılı Kanun'a eklenen "GEÇİCİ MADDE 10.-" da, halen çalışmakta olan sigortalıların müktesep haklarını ihlal ettiği için Anayasa'nın 2 nci maddesinde ifadesini bulan "Sosyal Hukuk Devleti" ilkesine aykırıdır.

Söz konusu "GEÇİCİ MADDE 10" şöyledir:

"GEÇİCİ MADDE 10.- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte bulunan hükümlere göre, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşı itibariyle aylık bağlanmasına hak kazananlar ile aylık bağlanmasına hak kazanmalarına iki tam yıl veya daha az kalan sigortalıların tam veya kısmi yaşlılık aylığı talep hakları saklıdır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sigortalı olanlardan, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşı itibariyle, kadın ise 20, erkek ise 25 tam yıl prim ödeme süresinin dolmasına;

- a) 2 tam yıldan fazla, 3 tam yıl veya daha az kalan, kadınlara 41, erkeklere 45 yaşını,
- b) 3 tam yıldan fazla, 4 tam yıl veya daha az kalan, kadınlara 43, erkeklere 46 yaşını,
- c) 4 tam yıldan fazla, 5 tam yıl veya daha az kalan, kadınlara 45, erkeklere 48 yaşını,
- d) 5 tam yıldan fazla, 6 tam yıl veya daha az kalan, kadınlara 47, erkeklere 50 yaşını,
- e) 6 tam yıldan fazla, 7 tam yıl veya daha az kalan, kadınlara 48, erkeklere 51 yaşını,
- f) 7 tam yıldan fazla, 8 tam yıl veya daha az kalan, kadınlara 49, erkeklere 52 yaşını,
- g) 8 tam yıldan fazla, 9 tam yıl veya daha az kalan, kadınlara 50, erkeklere 53 yaşını,
- h) 9 tam yıldan fazla, 10 tam yıl veya daha az kalan, kadınlara 51, erkeklere 54 yaşını,
- i) 10 yıldan fazla kalan, kadınlara 52, erkeklere 56 yaşını, doldurmaları, kadın ise 20, erkek ise 25 tam yıl prim ödemeleri şartıyla ve talepte bulunmaları halinde, yaşlılık aylığı bağlanır.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sigortalı olanlardan, 15 tam yıl prim ödeme süresi ile kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurma koşulunu, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşından itibaren,

- a) 2 tam yıldan fazla, 4 tam yıl veya daha az süre içinde yerine getiren, kadınlara 51, erkeklere 56 yaşını.
- b) 4 tam yıldan fazla, 6 tam yıl veya daha az süre içinde yerine getiren, kadınlara 52, erkeklere 56 yaşını,
- c) 6 tam yıldan fazla, 8 tam yıl veya daha az süre içinde yerine getiren, kadınlara 53, erkeklere 57 yaşını,

d) 8 tam yıldan fazla, 10 tam yıl veya daha az süre içinde yerine getiren, kadınlara 54, erkekler 57 yaşını,

e) 10 tam yıldan fazla süre içinde yerine getiren, kadınlara 56, erkekler 58 yaşını,

Doldurmaları ve talepte bulunmaları halinde, yaşlılık aylığı bağlanır."

4447 sayılı Kanun'un 17., 22. ve 26. maddeleri için belirtilen iptal gerekçeleri 39. madde ile getirilen GEÇİCİ MADDE 10 için de geçerlidir. O münasebetle söz konusu gerekçeler burada tekrar edilmemiştir.

33) 39 uncu madde ile getirilen "GEÇİCİ MADDE 11"de Anayasa'nın 2 nci ve 60 ıncı maddelerine aykırıdır. Çünkü Devlet hem bizzat kendisinin koyduğu kuraldan caymış, böylece Hukuk Devleti ilkesini ihlal etmiş, hem de kazanılmış sosyal haklara zarar vermek suretiyle Anayasa'nın ruhuna ve 60 ıncı maddesine aykırı davranmıştır.

Geçici 11 inci madde incelendiği zaman bu aykırılıklar hemen fark edilecektir.

Geçici 11 inci madde aynen şöyledir:

"GEÇİCİ MADDE 11.- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce bağlanan malüllük, yaşlılık ve ölüm aylıkları, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ödenen son aylık tutarlar esas alınarak, bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra 36 ncı maddenin son fıkrası hükmüne göre artırılarak ödenir.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sigortalı olanlara bağlanacak yaşlılık aylığı;

a) Sigortalının, aylık başlangıç tarihindeki toplam sigortalılık süresi esas alınarak, bu Kanunun yürürlük tarihinden önce bulunduğu gelir basamağının aylık başlangıç tarihinde yürürlükte bulunan gelir tablosundaki değeri üzerinden, bu Kanunun yürürlük tarihinden önceki hükümlere göre hesaplanan aylığının, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen sigortalılık süresinin toplam sigortalılık süresine orantılı olarak hesaplanan tutarı ile

b) Sigortalının, bu Kanunun yürürlük tarihi ile aylık başlangıç tarihi arasında aylar itibariyle prim ödediği gelir basamaklarının bu basamaklardaki prim ödeme süreleri de dikkate alınarak, aylık başlangıç tarihinde yürürlükte bulunan gelir basamakları üzerinden hesaplanacak ağırlıklı ortalamasının, aylık başlangıç tarihindeki toplam sigortalılık süresi esas alınmak suretiyle bu Kanunun 36 ncı maddesinin ikinci fıkrasına göre bulunacak aylık bağlama oranı üzerinden hesaplanan aylığın, bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra geçen sigortalılık süresinin toplam sigortalılık süresine orantılı olarak hesaplanan tutarı,

Toplamıdır. Bu şekilde hesaplanan aylık, bu Kanunun 36 ncı maddesinin üçüncü fıkrasına göre artırılır.

İkinci fıkraya göre bağlanacak aylık, sigortalının aylık başlangıç tarihindeki toplam sigortalılık süresi esas alınarak, bu Kanunun yürürlük tarihinden önce bulunduğu gelir basamağı üzerinden bu Kanunun yürürlük tarihinden önceki hükümlere göre hesaplanan aylığının, bu Kanunun yürürlük tarihi ile aylık başlangıç tarihi arasında geçen takvim yılları için, her yılın Aralık ayma göre Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel

yıllı kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki değişim oranı kadar artırılmış tutarından az olamaz.

Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce sigortalı olanlara bağlanacak malüllük ve ölüm aylıkları, sigortalının bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra sigortalılık süresinin bulunması halinde, bu süreler esas alınarak hesaplanır."

34) 4447 sayılı Kanun'un 39 uncu maddesiyle getirilen GEÇİCİ MADDE 12'nin ikinci fıkrası da Anayasa'nın Sosyal Hukuk Devleti ilkesine aykırıdır. Çünkü anılan fıkra, gelir basamaklarının hesaplanmasında, 4447 sayılı Kanun yürürlüğe girmeden önce sigortalı olmuş bulunan üyelerin aleyhine alarak yeni esasların dikkate alınmasını öngörmektedir.

Geçici 12 nci madde şöyledir:

GEÇİCİ MADDE 12.- Bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra primlerin ve aylıkların hesaplanmasına esas gelir tablosunun 50 nci maddeye göre belirlenmesine kadar, Kanunun yayımı tarihinden önceki hükümlere göre belirlenecek olan yirmidört basamaklı gösterge tablosunun uygulanmasına devam edilir.

"Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra 50 nci maddeye göre belirlenmesi gereken gelir basamaklarının hesaplanmasında yukarıdaki fıkra gereğince uygulanan gelir basamakları esas alınır."

35) 4447 sayılı Kanun'un 40 ıncı maddesi de Anayasa'nın Sosyal Hukuk Devleti ilkesine aykırıdır.

Anılan (40 ıncı) madde ile 2926 sayılı Kanun'un 17 nci maddesi değiştirilmiş; yaşlılık aylığından yararlanma şartları ağırlaştırılmıştır.

Söz konusu (17 nci) madde şöyledir:

Yaşlılık Aylığından Yararlanma Şartları:

Madde 17.- Yaşlılık aylığından yararlanabilmek için sigortalının;

a) Yazılı talepte bulunması, talepte bulunduğu tarihte prim ve her türlü borçlarını ödemiş olması,

b) Kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmuş ve 25 tam yıl sigorta primi ödemiş olması,

Şarttır.

Kadın ise 60, erkek ise 62 yaşını dolduran ve en az 15 tam yıl prim ödeyen sigortalılara da kısmi yaşlılık aylığı bağlanır.

36) 4447 sayılı Kanun'un 41 inci maddesi de Anayasa'ya aykırıdır. Çünkü Sosyal Hukuk Devleti ilkesini ihlal etmiştir. Zira 41 inci madde, 2926 sayılı Kanun'un 31 inci maddesini değiştirmiş, daha önce %15 olan prim oranını -sigortalılar aleyhine olmak üzere- %20'ye çıkarmıştır:

"Bu Kanuna göre ödenecek malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi, sigortalının seçtiği veya intibak ettirildiği gelir basamağının %20'sidir."

37) 4447 sayılı Kanun'un 44 üncü maddesi, aynı Kanun'un 17., 22., 26 ncı ve 39 uncu maddelerinin iptali için belirtilen sebeplerden dolayı Anayasa'ya aykırıdır.

38) 4447 sayılı Kanun'un 56 maddesi;

A) 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nda;

B) 2925 sayılı Kanun'da;

C) 5434 sayılı Kanun'da;

D) 1479 sayılı Kanun'da;

E) 2926 sayılı Kanun'da;

yer alan bir takım ifade ve rakamları değiştirerek, halen çalışmakta olan üyelerin durumlarını ağırlaştırıp hak kaybına sebep olduğu için Sosyal Hukuk Devleti ilkesine;

Anayasa'nın 2 nci maddesine açıkça aykırıdır.

II. YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI SEBEPLERİ: 4447 sayılı Kanun'un "İŞSİZLİK SİGORTASI" bölümü dışında kalan kısmı, bütünüyle Anayasa'ya açıkça aykırıdır: Bunların mutlaka iptal edilmeleri gerekir.

Ancak, söz konusu Kanun'un öyle maddeleri var ki açıkça Anayasa'yı ihlal etmekle kalmıyor, fakat aynı zamanda sigortalıların sağlığını yani hayat hakkını tehdit etmektedir. 4447 sayılı Kanun'un, 3., 4., 15., 25'inci ve 36'ncı maddeleri bu mahiyette: sigortalının hayat hakkını tehdit eden maddelerdir.

Tekraren de olsa, vurgulamak için belirtelim ki:

1) 4447 sayılı Kanun'un 3., 4., 15., 25'inci ve 36'ncı maddeleri, yukarıda "İptal Sebepleri" bölümünde belirtildiği gibi Anayasaya açıkça aykırıdır.

2) Söz konusu (3., 4., 15., 25'inci ve 36'ncı) maddeler hakkında yürürlüğün durdurulması kararı verilmesi halinde mevzuatımızda herhangi bir boşluk meydana gelmeyecektir.

Çünkü:

a) Burada zikredilen beş maddenin beşi de sigortalıların sağlık hizmet, araç ve gereçlerinden yararlanmalarını düzenleyen maddelerdir.

b) Anayasa'mızda sağlık hakkı ile ilgili yeterince somut maddeler vardır. 4447 sayılı Kanun'dan önce olduğu gibi yine Anayasa'nın sağlıkla ilgili maddelerinin -doğrudan doğruya- uygulanmasına devam edilecektir.

c) Nitekim, bu zamana kadar hiç ihtiyaç duyulmamış olmalı ki haklarında yürürlüğü durdurulması talep edilen maddelerin önemli bir kısmı yeni ihdas edilmiştir.

III. SONUÇ: 08.09.1999 günlü Resmi Gctzete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 25.08.1999 tarih ve 4447 sayılı Kanun'un, baştan beri açıkladığımız sebeplerden dolayı açıkça hukuka aykırı olan;

1) Parantez içindeki uzun adı ile,

2) 3., 4., 5., 6., 7., 8, 9., 10., 12., 13., 15., 16., 17., 18., 19., 21., 22., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29., 30., 35., 36., 38., 39., 40., 41., 44'üncü ve 56'ncı maddeleri; hakkında iptal; ayrıca ve acilen;

3) 3., 4., 15., 25'inci ve 36'ncı maddeleri hakkında yürürlüğün durdurulması kararı verilmesini saygılarımla arz ederim."